

Cambium
College

Stichting Cambium College voor Openbaar Voortgezet Onderwijs

Protocol medisch handelen en medicijnverstrekking.

<i>Datum behandeling Directie</i>	<i>13-6-2022</i>
<i>Datum instemming MR</i>	<i>14-7-2022</i>
<i>Datum ingang</i>	<i>01-08-2022</i>

Inhoud

<i>Inleiding</i>	3
<i>Belangrijke aandachtspunten</i>	3
1. 4	
2. <i>Het verstrekken van medicijnen op verzoek</i>	4
3. <i>(Voorbehouden) medische handelingen</i>	4
<i>Voorbehouden medische handelingen</i>	4
<i>Wettelijke regels</i>	5
<i>Aansprakelijkheid</i>	5
<i>BIJLAGE 1:Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>	
<i>BIJLAGE 2: Uitvoeren van medische handelingen</i>	9
<i>BIJLAGE 3: Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen</i>	11

Inleiding

Schoolpersoneel wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofd- en buikpijn. De schoolleiding krijgt soms ook het verzoek van ouders/verzorgers om een kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

En een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van schoolpersoneel gevraagd

Met het verrichten van handelingen in de bovengenoemde situaties aanvaardt u als schoolleiding een aantal verantwoordelijkheden. Schoolpersoneel begeeft zich namelijk op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd is. Het is daarom van belang om van tevoren goed te overwegen of de school deze verantwoordelijkheid wil dragen. En als we besluiten om hierin een verantwoordelijkheid te nemen, is het voor de gezondheid van de betreffende leerling van groot belang dat de aangewezen personeelsleden in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

In dit protocol staan de afspraken die het Cambium gemaakt heeft tot hoever het Cambium kan gaan in het meewerken aan het geven van medicijnen dan wel uitvoering geven aan een voorbehouden medische handeling.

Als leidraad hebben we het model protocol Medisch handelen en Medicijnverstrekking in het VO gebruikt.

Ten behoeve van de leesbaarheid schrijven we in de hij-vorm en spreken we over ouders waarmee we zowel ouder(s) als verzorger(s) bedoelen.

Belangrijke aandachtspunten

In dit protocol wordt een onderscheid gemaakt tussen 'medisch handelen' in het algemeen en 'voorbehouden handelen'. Voorbehouden handelingen zijn medische handelingen die onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van een patiënt met zich meebrengen als ze door een ondeskundige worden uitgevoerd. Wie deze handelingen mogen uitvoeren, staat in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

De drie te onderscheiden situaties zijn:

- Een leerling wordt ziek op school;
- het verstrekken van medicijnen op verzoek;
- Het verrichten van voorbehouden (medisch) handelen

De eerste situatie laat het Cambium College geen keus. Een leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en het personeelslid moet direct bepalen hoe er gehandeld moet worden.

Bij de tweede en de derde situatie staat in dit protocol beschreven tot hoever de deskundigheid en verantwoordelijkheid van het Cambium College gaat.

Bij het maken van afspraken hebben we rekening te houden met:

1. leerlingen van 12 tot 16 jaar oud moeten, naast hun ouders, zelf toestemming geven. Het gaat dan om een zogenaamde dubbele toestemming. De afspraken hieromtrent moeten schriftelijk vastgelegd worden;
2. leerlingen vanaf 16 jaar oud beslissen zelf over hun behandeling en geven daar ook toestemming voor. Voor de wet worden zij hetzelfde behandeld als een volwassene. Ouders kunnen daardoor niet zonder meer benaderd worden. Ook in deze situatie moeten de afspraken op schrift vastgelegd worden.

1. Een kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van bijvoorbeeld misselijkheid, hoofd- of buikpijn. Het Cambium College heeft de keuze gemaakt om geen medicijnen als paracetamol te verstrekken aan leerlingen.

In de meeste gevallen zal een leerling zelfstandig naar huis kunnen, tenzij er sprake is van heftige symptomen, of als er al bepaalde instructies of aanwijzingen vooraf bekend zijn bij betreffende leerling. Een leerling gaat alleen zelfstandig naar huis nadat er overleg is geweest met de ouders. Afspraken hierover zijn gemaakt in het proces bij ongelukken.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan puffjes voor astma, insuline bij diabetes, antibiotica of zetabletten bij toevallen. Meestal redden leerlingen in het voortgezet onderwijs zich hier zelf mee, maar soms vragen ouders of een personeelslid deze middelen wil verstrekken dan wel in bewaring wil hebben in het geval de leerling deze vergeten is mee te nemen. In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven, maar die van de leerling is ook van belang.

Het Cambium verstrekt geen medicijnen aan leerlingen, tenzij er een uitzonderlijke medische noodzaak is. In dat geval zullen ouders en leerling schriftelijk toestemming moeten geven. Medicijnen zoals bijv. Ritalin worden wel in bewaring genomen. Dit gebeurt door de PM of door het ondersteuningsbureau. Het verzoek wordt gedaan via de teamleider en hij zal beslissen of er toestemming verleend wordt. Het formulier hiervoor is opgenomen in bijlage 1.

De verantwoordelijkheid voor het innemen en het niet vergeten van de medicijnen ligt bij de leerling.

3. (Voorbehouden) medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig zieke leerling, een leerling met een chronische ziekte of een leerling met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. De leerling heeft contact met leeftijdgenoten, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn ziekte of handicap.

Voorbehouden medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders vragen handelingen te verrichten die vallen onder voorbehouden medisch handelen. Dit zijn handelingen die normaliter enkel door een bevoegd arts worden uitgevoerd. Het Cambium College heeft besloten dat het personeel alleen in uitzonderlijke gevallen medische handelingen verricht.

In het geval dat er een verzoek van ouders komt om een (voorbehouden) medische handeling te verrichten zal er overleg plaatsvinden met de schoolarts op welke wijze de voorbehouden medische handelingen uitgevoerd moet worden bij een leerling. Het formulier in bijlage 2 zal dan door ouders en leerling ingevuld worden. Een verzoek hiervoor wordt ingediend bij de teamleider en zal dit bespreken met het hoofd van de facilitaire zaken. Wanneer de handeling door een school medewerker gericht mag en kan worden wordt dit vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Hiervoor wordt bijlage 3 gebruikt.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde voorbehouden medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor schoolpersoneel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en schoolpersoneel als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

De hiervoor beschreven situatie is ook van toepassing wanneer iemand van het schoolpersoneel bij een leerling een voorbehouden medische handeling verricht. Technisch gezien valt schoolpersoneel niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen. Soms wordt schoolpersoneel betrokken bij de zorg rond een zieke of gehandicapte leerling en daarmee worden ze partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat iemand van het schoolpersoneel gevraagd wordt om een voorbehouden medische handeling bij een leerling uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van een docent of een ander personeelslid moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet deze persoon door een arts 'bekwaam' worden geacht. Deze persoon dient dan ook gedegen instructie krijgen over hoe hij de handeling moet uitvoeren. Deze wordt over het algemeen door de behandelaar van de betreffende leerling gegeven. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring (zie bijlage 4). De bekwaamheid moet bijgehouden worden door jaarlijkse bijscholingen, zeker als de handeling waarvoor de bekwaamheid is afgegeven, weinig uitgevoerd wordt. Het is te overwegen om een tweede persoon binnen de schoolgemeenschap deze instructie te laten volgen. Mocht één van tweeën afwezig zijn, dan is er in ieder geval nog iemand waarop een beroep kan worden gedaan in geval er voorbehouden medische handelingen moeten worden verricht.

Op deze manier wordt een optimale zorgvuldigheid aan leerling, ouders, schoolleiding en -personeel gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat het school personeelslid in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden. Heeft een school personeelslid geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat het personeelslid doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

In een heel uitzonderlijke situatie komt het voor dat een leerling zich niet aan de gemaakte afspraken houdt en niet mee wil werken. In zo'n geval is het van belang dat u contact met de ouders of huisarts opneemt of 112 belt.

Ook de afspraken in een dergelijke noodsituatie moeten vastgelegd worden op het formulier uit bijlage 3.

Toestemmingsformulier

Voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam (leerling)
Geboortedatum:
Adres:
Postcode / woonplaats:

Zoon / dochter / pupil van:

(Naam ouder(s) / verzorger(s))
Telefoon thuis:
Telefoon werk:
Naam huisarts:
Telefoon:
Naam specialist:
Telefoon:

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte(s):

Naam van het medicijn:

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

Uur	Uur
Uur	Uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn:

Wijze van toediening:

Wijze van bewaren:

Controle op vervaldatum door: _____

Functie: _____

Ondergetekenden, leerling en ouder/verzorger van genoemde leerling, geven hiermee aan de school, c.q. het hieronder genoemde school personeelslid dat daarvoor een medicijn instructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

De leerling blijft verantwoordelijk voor het innemen en het niet vergeten van het innemen van het medicijn.

Naam leerling:
Naam ouder/verzorger:
Plaats:
Datum:

Handtekening leerling:

Handtekening ouder/verzorger:

MEDICIJNINSTRUCTIE

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Op (datum) _____

Door (naam): _____

Functie: _____

Van (instelling): _____

Aan: _____

Functie(s): _____

Van(naam + plaats school): _____

BIJLAGE 2: Uitvoeren van medische handelingen

Toestemmingsformulier

Ondergetekenden geven toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

(Naam leerling)
Geboortedatum:
Postcode en Plaats:
Zoon / dochter / pupil van:
(Naam ouder(s) / verzorger(s))
Telefoon thuis:
Telefoon werk:

Naam huisarts:
Telefoon:
Naam specialist:
Telefoon:

Naam van contactpersoon (in ziekenhuis of anders)
Telefoon:

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren medische handeling:

De medische handeling moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

Uur	Uur
Uur	Uur

De medische handeling mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

Manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen:

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: Ja / Nee

Instructie van de medische handeling + controle op de juiste uitvoering is gegeven op
(Datum):

Door:

Functie:

Van (Instelling):

Ondergetekenden:

Naam leerling:

Handtekening leerling:

Naam ouder/ verzorger:

Handtekening ouder/verzorger:

Datum:

Plaats:

BIJLAGE 3: Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

Bekwaamheidsverklaring

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

_____

_____

Verklaart dat,

(Naam werknemer)

Functie:

Werkzaam aan / bij:

Na instructie door ondergetekende in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

Naam leerling:

Geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

_____

_____

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

_____

_____

Ondergetekende:

_____

Functie:

Werkzaam aan / bij:

_____

Plaats:

Datum:

_____

Handtekening: